

LETNO POROČILO 2011

Povzetek (SL)

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Povzetek

Povzetek

Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) je v letu 2011 začel delovati kot evropski nadzorni organ. Glavne prednostne naloge organa EIOPA v letu 2011 so bila naslednja področja:

1. solventnost II;
2. poklicne pokojnine;
3. varstvo potrošnikov in finančne inovacije;
4. kolegiji nadzornikov ter čezmejno obvladovanje in reševanje krize;
5. finančna stabilnost.

Povzetek

1. Solventnost II

Organ EIOPA se je v letu 2011 osredotočil na pripravo končnega sklopa regulativnih ukrepov za solventnost II, osnutkov standardov in smernic.

Eden od glavnih dosežkov organa EIOPA v letu 2011 je bilo poročilo o peti kvantitativni študiji učinka (QIS5), ki povzema možni učinek podrobnih izvedbenih ukrepov, ki bodo oblikovani za regulativni okvir solventnost II. Peta kvantitativna študija učinka je bila najbolj perspektivna in celostna študija učinka med vsemi študijami, ki so bile kdaj koli izvedene v finančnem sektorju, v njo pa je bilo neposredno vključenih več kot 2 500 subjektov in 100 nadzornikov iz držav članic in organa EIOPA, ki so sodelovali skoraj vse leto.

Organ EIOPA je v letu 2011 začel javna posvetovanja na dveh področjih, na katerih so zgodnja razprava s panogo in njene priprave še posebno pomembne. Na posvetovanjih so bili obravnavani osnutki standardov in smernice o poročanju in razkrivanju ter smernice o lastni oceni tveganj in solventnosti (ORSA).

Organ EIOPA je ob koncu leta 2011 Evropski komisiji predložil dodatne nasvete o kalibraciji modula tveganja neživiljenjskega zavarovanja. Na področju tveganja katastrofe je organ EIOPA predložil končno priporočilo za izvedbene ukrepe o izstopajočih vprašanjih na področju tveganja katastrofe neživiljenjskega in zdravstvenega zavarovanja.

V letu 2011 je svoje delo zaključilo več delovnih skupin, zato sta bili objavljeni naslednji poročili: Kalibracija dejavnikov tveganja premije in rezervacije v standardni formuli solventnosti II (Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II) ter Poročilo projektne skupine o pričakovanih dobičkih iz prihodnjih premij (Report of the Task Force on Expected Profits arising from Future Premiums).

Od ustanovitve interesne skupine organa EIOPA za zavarovanja in pozavarovanja je organ večkrat izkoristil njihovo strokovno znanje in najrazličnejša stališča in interese ter dejavno vključeval njene člane pri pomembnejših vidikih solventnosti II.

2. Poklicne pokojnine

Pri delu na področju poklicnih pokojnin se je organ EIOPA v letu 2011 predvsem osredotočal na pripravo odgovora na prošnjo Evropske komisije za nasvet v zvezi s spremembo Direktive 2003/41/ES o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (Direktiva IPPZ).

Delo v zvezi s prošnjo za nasvet je bilo razporejeno med štiri podskupine, ki so delale vzporedno, poročale pa so Odboru za poklicne pokojnine (OPC).

Organ EIOPA je v letu 2011 pripravil tudi več poročil, ki so temeljila na raziskavah, o zahtevah za poročanje, tveganjih, povezanih s sistemi z določenimi prispevki, ter informacije za predhodni vpis. Te raziskave so bile opravljene za zagotovitev skupne tehnične podlage za odgovor na prošnjo za nasvet. Organ EIOPA je v letu 2011 izvedel dve javni posvetovanji o osnutku nasveta. Prvo posvetovanje o izbranih vidikih prošnje za nasvet je potekalo med 8. julijem in 15. avgustom 2011, drugo pa je potekalo med 25. oktobrom 2011 in 2. januarjem 2012 in obravnavalo celoten osnutek nasveta.

Organ EIOPA je leta 2011 Evropskemu odboru za sistemska tveganja (ESRB) predložil tudi dokument o podatkovnih zahtevah za IPPZ ter objavil redno poročilo o dogajanju na trgu.

3. Varstvo potrošnikov in finančne inovacije

Organ EIOPA je že od prvega dneva varstvo potrošnikov štel za temelj svojega dela in področje, na katerem je treba doseči spremembe, zato je bil dejaven na področju varstva potrošnikov in finančnih inovacij.

V letu 2011 je organ pripravil predlog smernic za obravnavanje pritožb v zavarovalnicah (The Proposal for Guidelines on Complaints-Handling by Insurance Undertakings) in poročilo o najboljših praksah zavarovalnic pri obravnavi pritožb (Report on Best Practices by Insurance Undertakings in handling complaints) ter dokončal poročilo o pobudah pristojnih organov za finančno pismenost in izobraževanje (Report on Financial Literacy and Education Initiatives by Competent Authorities). Organ EIOPA je prav tako zbral podatke o potrošniških gibanjih za pripravo prvega pregleda ter analizo in poročanje o teh gibanjih.

Organ je zagotovil tudi ustrezen prispevek Evropski komisiji v zvezi s spremembo direktive o zavarovalnem posredovanju (DZP), tako da je opravil obsežno raziskavo o sankcijah (kazenskih in upravnih), ki so določene v nacionalnih zakonih za kršitve določb DZP.

Prevzemanje zunanjih obveznosti, vključno z izkoriščanjem strokovnih prispevkov dveh interesnih skupin organa EIOPA ter prirejanjem prvega dneva potrošniške strategije organa EIOPA, je bilo prav tako bistveno za doseganje njegovih ciljev v letu 2011.

¹To publikacijo in druge si je mogoče ogledati na spletnem mestu organa EIOPA pod razdelkom „Publikacije“.

4. Kolegiji nadzornikov ter čezmejno obvladovanje in reševanje krize

Naloge organa EIOPA presegajo preprosto regulativno delo in vključujejo konkretne odgovornosti za nadzor, vključno z okrepljeno vlogo člana različnih kolegijev nadzornikov.

Splošni strateški cilj organa EIOPA v kolegijih je poenotenje stališča nadzorne skupnosti Evropskega gospodarskega prostora (EGP) do zavarovalniških skupin, ki delujejo čez meje v korist skupinskega in posameznega nadzora. V letu 2011 je bilo v EGP registriranih okoli 89 zavarovalniških skupin s čezmejnimi podjetji. Med letom so bili kolegiji nadzornikov, ki so imeli vsaj en dejanski sestanek ali konferenco, organizirani za 69 skupin. Skupno 14 nacionalnih nadzornih organov je delovalo kot skupinski nadzorniki za organizacijo dogodkov. Organ EIOPA je med pripravo v prvem letu po ustanovitvi sodeloval na sestankih in/ali telekonferencah kolegijev za 55 skupin.

V začetku leta 2011 je v sodelovanju z drugimi evropskimi nadzornimi organi sestavil zbirko vmesnih postopkov za obravnavanje izrednih razmer. Napoteni nacionalni strokovnjak s področja kriznega upravljanja je bil imenovan marca 2011 in nato je organ EIOPA začel z razvojem stalnega okvira za krizno upravljanje. Pri tem je bilo ključno oblikovanje strateške politike o kriznem upravljanju. Delovna skupina za krizno upravljanje je konec leta 2011 predložila celosten okvir za odločanje o kriznem predhodnem ukrepanju in kriznem upravljanju.

5. Finančna stabilnost

Skupna tematika pobud organa EIOPA za finančno stabilnost v letu 2011 je bila zgodnje prepoznavanje gibanj, morebitnih tveganj in slabosti, ki izhajajo iz mikro- in makroekonomskega razvoja, ter, kadar je to potrebno, obveščanje ustreznih institucij EU. To je bilo doseženo z natančno določenim in rednim spremljanjem trga, izmenjavo informacij in razpravami o blažilnih ukrepih v Odboru za finančno stabilnost (FSC). V skladu s tem ciljem je odbor FSC organa EIOPA oktobra 2011 vzpostavil svoj prvi (pilotni) prikaz tveganja, ki vsebuje skupni sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov, ki pomagajo prepoznavati in meriti sistemska tveganja. Ta prikaz se mora razvijati naprej s skupnimi prizadevanji evropskih nadzornih organov in odbora ESRB.

Organ EIOPA je bil med letom 2011 dejaven član usmerjevalnega odbora ESRB, ki je bil ustanovljen za pomoč pri postopku sprejemanja odločitev v odboru ESRB. Sodeloval je tudi v svetovalnem tehničnem odboru ESRB in njegovih tehničnih pododborih, ki se v glavnem osredotočajo na prepoznavanje morebitnih sistematsko pomembnih vprašanj v sektorjih zavarovalništva in IPPZ. Poleg tega je organ EIOPA sodeloval v skupni strokovni skupini svetovalnega tehničnega odbora in svetovalnega znanstvenega odbora, ki se ukvarja z regulativno obravnavo izpostavljenosti do enot centralne ravni držav.

V letu 2011 so trije evropski nadzorni organi in odbor ESRB podpisali skupni sporazum o uvedbi posebnih postopkov varovanja poslovne skrivnosti v sekretariatu odbora ESRB za varovanje informacij o posameznih finančnih institucijah in informacij, na podlagi katerih je mogoče prepoznati posamezne finančne institucije.

Organ EIOPA je prav tako začel oblikovati podatkovno zbirko s sedanjimi in preteklimi podatki za IPPZ ter zavarovalnice in pozavarovalnice v Evropski uniji.

Organ EIOPA je v letu 2011 v sodelovanju z odborom ESRB, ECB in EBA opravljal usklajene vseevropske teste izjemnih situacij za temeljni kapital in za primer nizkega donosa za zavarovalni sektor.

Organ EIOPA je junija in decembra 2011 objavil polletni poročili o finančni stabilnosti, ki vsebujeta oceno sposobnosti ekonomskega preživetja evropskih zavarovalnic, pozavarovalnic in IPPZ. Decembra 2011 je v javno posvetovanje predložil zbirko predlog za sporočanje podatkov za redno ocenjevanje sektorskih tveganj in spremljanje finančnega razvoja po začetku veljavnosti solventnosti II.

Zunanje komuniciranje

Ena od novih nalog organa EIOPA je spodbujanje dialoga in sodelovanja z nadzorniki zunaj Evropske unije. V letu 2011 je organu EIOPA uspelo okrepiti sedanje odnose, vzpostaviti nove regulativne in nadzorne dialoge in stike z organom EIOPA, se dejavno vključevati v delu pri mednarodnem določanju standardov ter pripraviti podlago za novega opazovalca organa EIOPA v letu 2012, tj. hrvaško agencijo za nadzor finančnih storitev. Poleg tega so bili Evropski komisiji pravočasno predloženi prvi osnutki poročil o presoji enakovrednosti v treh jurisdikcijah (Švica, Bermudi in Japonska).

Organ EIOPA je prav tako nadaljeval dejavnosti, povezane s konvergenco nadzora in kulturo nadzora, tako da je organiziral dobro uveljavljen program usposabljanja. Organ EIOPA in drugi nadzorni organi so v letu 2011 priredili 21 medsektorskih in sektorskih seminarjev. Poleg tega je organ EIOPA organiziral 3 javne dogodke, kot na primer letno konferenco organa EIOPA, mednarodno konferenco o čezatlantskem nadzoru zavarovalniških skupin in dan potrošniške strategije organa EIOPA, ki so bili odprti tudi za sodelujoče iz te panoge in interesna združenja. Dejavnosti usposabljanja in javne dogodke organa EIOPA v letu 2011 je obiskalo več kot 1 240 predstavnikov nadzornih organov in panoge.

V dejavnostih zunanjega komuniciranja se je organ EIOPA osredotočal na pojasnjevanje različnih tehničnih in pravnih vprašanj, povezanih z njegovimi glavnimi področji dejavnosti: zavarovanje, solventnost II, IPPZ, varstvo potrošnikov, finančna stabilnost, finančne inovacije in pojasnjevanje vloge novih evropskih nadzornih organov. Organ EIOPA je konec leta 2011 vzpostavil poseben e-poštni naslov za vprašanja javnosti.

V letu 2011 so se predstavniki uprave organa EIOPA udeležili 42 konferenc, okroglih miz in drugih javnih dogodkov ter imeli 28 govorov in predstavitev. Poleg tega so opravili 34 sestankov s predstavniki panoge in mednarodnimi regulativnimi organi. Evropski mediji so kazali vedno več zanimanja za Evropski sistem finančnega nadzora (ESFS) in zlasti za dejavnosti organa EIOPA. Uprava organa EIOPA je imela 35 intervjujev s številnimi predstavniki mediji, oddelek za odnose z mediji organa EIOPA pa je obravnaval 248 vprašanj medijev. Dejavnosti odnosov z mediji, ki jih je pripravil organ EIOPA, so vključevale tudi štiri tiskovne konference ter 32 sporočil za javnost in spletnih objav.

Organ EIOPA je v letu 2011 pripravil 20 poročil in objav o tematskih vprašanjih, ki so bile namenjene strokovni javnosti in institucijam EU. V letu 2011 je spletno mesto organa EIOPA obiskalo 150 514 obiskovalcev, ogledali so si 5 048 246 strani, naročniki pa so prejeli 40 e-poštnih obvestil.

Organizacijske spremembe

Na področju organizacijskih vprašanj je bilo zaposlovanje eno od glavnih področij dela organa EIOPA v letu 2011. Organ EIOPA je 1. januarja 2011 zaposloval 27 članov osebja; leto je zaključil s 56 člani osebja, kar vključuje nekatere napotene nacionalne strokovnjake. Tudi upravna enota se je povečala za dve vodji enote.

Izvajanje različnih predpisov, povezanih z novim okvirom, v katerem mora organ EIOPA kot evropski organ delovati, je bil še en pomemben vidik, ki se je prenašal naprej vzporedno z zgoraj omenjenim tehničnim delom in brez neupravičenega vmešavanja.

Strateški cilji za prihodnja leta

Organ EIOPA je v letu 2011 opredelil naslednje strateške odločitve v vsakem od različnih področij dejavnosti.

Na področju urejanja bo organ:

- prispeval k postopku določanja standardov EU na področju zavarovanja in nadzora nad IPPZ;
- oblikoval osnutke zavezujočih regulativnih in izvedbenih tehničnih standardov na podlagi zakonodajnih aktov iz člena 1(2) uredbe EIOPA;
- izdajal smernice in priporočila za zagotavljanje skupne, enotne in dosledne uporabe zakonodaje EU ter vzpostavljanje doslednih in učinkovitih nadzornih praks;
- zagotavljal svetovanje za razvoj okvira EU na področju IPPZ, ki temelji na tveganju;
- zagotavljal svetovanje za razvoj okvira EU za preprečevanje, obvladovanje in reševanje kriznih razmer, ki ustreza vrsti poslovnega modela zavarovanja;
- zagotavljal svetovanje o okviru EU, ki se uporablja za finančne konglomerate, prek delovanja skupnega odbora evropskih nadzornih organov;
- zagotavljal mnenja institucijam EU o področjih v njegovi pristojnosti, in sicer na zahtevo in na lastno pobudo;
- prispeval k boljšemu urejanju v EU z uporabo ustreznih metodologij ocene učinka za razvijanje svojih regulativnih nalog.

Na področju nadzora bo organ:

- spodbujal in krepil izmenjavo ustreznih informacij in podatkov znotraj kolegija nadzornikov;
- nadziral in izboljševal delovanje kolegija nadzornikov;
- opredelil splošni letni akcijski načrt za kolegij nadzornikov in spremljal njegovo izvajanje;
- določil skupni okvir za izvajanje nadzorniškega pregleda v okviru solventnosti II za spodbujanje konvergence nadzora;
- razvil operativni okvir, ki bo zajemal mehanizme sodelovanja med organom EIOPA in nacionalnimi nadzornimi organi, da bi prispeval k skladnemu in usklajenemu kriznemu upravljanju v Evropski uniji;
- pregledal uporabo ustreznih regulativnih in izvedbenih tehničnih standardov ter smernic in priporočil, ki jih je izdal organ EIOPA, v nacionalnih nadzornih organih;
- organiziral in izvajal medsebojne strokovne preglede dejavnosti nacionalnih nadzornih organov na področju zavarovanja in IPPZ, da bi dodatno uskladil doslednost pri rezultatih nadzora.

Na področju varstva potrošnikov bo organ:

- krepil varstvo imetnikov polic, članov sistemov pokojninskega zavarovanja in upravičencev, tako da bo spodbujal preglednost, preprostost in pravičnost z razvojem bolj standardiziranih in primerljivih informacij o tveganjih in stroških v zvezi s produktom, ustreznih regulativnih zahtevah in postopkih za obravnavanje pritožb;
- povečal varstvo potrošnikov z razvojem skupnih metodologij za ocenjevanje učinka značilnosti produkta in postopkov distribucije, in to ne samo v zvezi z varstvom potrošnikov, temveč tudi finančnim položajem finančnih institucij;
- izdajal opozorila v zvezi z določenimi finančnimi dejavnostmi ali jih začasno prepovedoval ali omejeval, kakor bo ustrezno;
- zbiral, analiziral in poročal o potrošniških gibanjih, tako da bo opredelil in spremljal tveganja za potrošnike za zagotovitev, da finančne institucije ustrezno upoštevajo tveganja, povezana z varstvom potrošnikov;
- prispeval k spodbujanju sektorskih dejavnosti na področju prodaje in trženja zavarovalnih produktov ter k spodbujanju maloprodajnih naložbenih produktov v medsektorskem okviru prek skupnega odbora evropskih nadzornih organov, s tem pa zagotavljal, da se posebne značilnosti zavarovalnega sektorja ustrezno upoštevajo;
- oblikoval minimalne standarde za usposabljanje in usposobljenost ustreznega osebja finančnih institucij, ki so v stiku s potrošniki in zagotavljajo, da ne prihaja do navzkrižij interesov, ali pa jih ublažijo;
- prispeval k finančni pismenosti in izobraževanju potrošnikov z zagotavljanjem informacij o vlogi in odgovornostih nacionalnih nadzornikov ter usmerjanjem potrošnikov k uporabnemu gradivu za finančno izobraževanje;
- poskušal zagotoviti zadostno krepitev moči potrošnikov, tako da bo spodbujal vzpostavljanje učinkovitih pravnih sredstev za potrošnike v finančnih institucijah in v smislu dostopa do pristojnih nadomestnih mehanizmov za reševanje sporov;
- pomagal oceniti potrebo po evropskem omrežju nacionalnih sistemov jamstev za zavarovanja, ki je ustrezno financirano in zadovoljivo usklajeno.

Na področju finančne stabilnosti bo organ:

- prepoznaval gibanja, morebitna tveganja in slabosti na podlagi informacij, zbranih pri mikrobonitetnem nadzoru trgov zavarovanj in IPPZ;
- razvil okvire za teste izjemnih situacij in redno izvajal te vaje, da bi prepoznal slabosti, preskusil stabilnost trga ter analiziral in ublažil morebitne primere sistemskih tveganj;
- prispeval k medsektorskemu prepoznavanju tveganj in slabosti v finančnem sistemu prek delovanja skupnega odbora evropskih nadzornih organov;
- v posvetovanju z odborom ESRB določil ustrezna merila za prepoznavanje in spremljanje sistemskih tveganj;
- spremljal in ocenjeval dogodke v zvezi s stabilnostjo finančnih trgov v svoji pristojnosti ter poročal o njih, pri tem pa uporabljal informacije za javnost in informacije, ki so jih zbrali nacionalni nadzorni organi;
- sodeloval pri delu odbora ESRB za zagotovitev, da se ustrezno upoštevajo posebne značilnosti sektorja zavarovanj in sektorja IPPZ;
- tesno sodeloval z odborom ESRB z zagotavljanjem potrebnih informacij za izpolnjevanje nalog in zagotavljanjem pravilnega nadaljnega ukrepanja pri opozorilih in priporočilih.

Na področju zunanjih odnosov bo organ:

- vzpostavil stike in upravne dogovore z nadzornimi organi, mednarodnimi organizacijami in upravnimi organi tretjih držav v okviru pravnega okvira uredbe EIOPA;
- ocenil nadzorne ureditve v tretjih državah za pripravo odločb o enakovrednosti, ki jih bo sprejela Evropska komisija;
- prispeval k določanju dobrih mednarodnih standardov v sektorju zavarovanj in sektorju IPPZ;
- okrepil dvostranske odnose s tretjimi državami, ki bodo predmet ocen enakovrednosti.